

PATVIRTINTA
Lietuvos statistikos departamento
generalinio direktoriaus
2012 m. sausio 05 d. įsakymu Nr. DĮ-6

ŪKININKŲ IR FIZINIŲ ASMENŲ, VYK DANČIŲ EKONOMINĘ VEIKLĄ, SĄRAŠO SUDARYMO APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ūkininkų ir fizinių asmenų, vykdančių ekonominę veiklą (toliau – ūkininkai ir fiziniai asmenys), sąrašo (toliau – sąrašas) sudarymo aprašo (toliau – aprašas) tikslas – aprašyti pagrindines ūkininkų ir fizinių asmenų sąrašo sąvokas, statistinių duomenų šaltinius, nurodyti statistinės informacijos rengimo ir teikimo vartotojams būdus, reglamentuojančius teisės aktus, naudojamus klasifikatorius ir pagrindinius vartotojus.

2. Europos Sąjungos šalys narės pagrindiniu statistiniams registrams skirtu reglamentu (žr. šio tvarkos aprašo 8.1 punktą) yra įpareigosios statistiniuose verslo registruose įrašyti ūkininkus ir fizinius asmenis. Vadovaujantis šiuo reikalavimu ir rengiamas sąrašas.

3. Sąrašas sudaromas nuo 2003 metų remiantis administracinių šaltinių – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI), Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SODRA) ir Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (toliau – ŽŪIKVC) – duomenimis.

II. TIKSLAI

4. Sąrašo tikslas – rinkti, kaupti, saugoti, atnaujinti statistinius duomenis ir skelbti statistinę informaciją apie ūkininkus ir fizinius asmenis.

5. Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai – Lietuvos statistikos departamento statistikos skyriai, ministerijos ir institucijos, Europos Sąjungos statistikos tarnyba (toliau – Eurostatas).

6. Aprašomas laikotarpis – metai.

III. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

7. Sąraše vartojamos sąvokos:

Fizinis asmuo, vykdančias ekonominę veiklą – individualus asmuo, vykdančias ekonominę veiklą pagal verslo liudijimą ar pažymą, veikiantis asmeniškai savo vardu.

Samdomasis darbuotojas – asmuo, pagal sutartį su darbdaviu įsipareigojęs dirbti arba eiti tam tikras pareigas pagal darbovietėje nustatytą darbo tvarką ir gaunantis sulygtą darbo užmokestį.

Darbdavys – asmuo, samdantis darbuotojus, kuriems privaloma mokėti sulygtą darbo užmokestį.

Ūkininkas – fizinis asmuo, kuris vienas arba su partneriais verčiasi žemės ir miškų ūkio veikla, o jo ūkis yra įregistruotas Ūkininkų ūkių registre.

Ūkininko ūkis – ūkininko turitinių ir asmeninių neturtinių teisių prievolių visuma.

Ūkininkų ūkių registras – duomenų bazė ūkininkams registruoti ir rodikliams įrašyti.

Veiklos rūšis – tam tikroms prekėms ir paslaugoms sukurti reikalingų išteklių naudojimo pobūdis, leidžiantis apibrėžti ir klasifikuoti institucinio vieneto ekonominę ar kitą veiklą.

IV. TEISINIS PAGRINDAS

8. Sąrašą reglamentuojantys teisės aktai:

8.1. 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 177/2008, nustatantis bendrą verslo registrų sistemą statistikos tikslais ir panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2186/93 (OL 2008 L 61, p. 6);

8.2. Lietuvos Respublikos statistikos įstatymas (Žin., 1993, Nr. 54-1048; 1999, Nr. 114-3299);

8.3. Statistinio ūkio subjektų registro nuostatai, patvirtinti Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2006 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. DĮ-195.

V. TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

9. Sąraše taikomi klasifikatoriai:

9.1. Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 (Žin., 2007, Nr. 119-4877), skelbiamas Lietuvos statistikos departamento interneto svetainėje www.stat.gov.lt → Klasifikatoriai → Centrinė klasifikatorių duomenų bazė;

9.2. Lietuvos Respublikos administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių klasifikatorius, tvarkomas ir saugomas valstybės įmonėje Registrų centre ir platinamas Lietuvos Respublikos adresų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. 715 (Žin., 2004, Nr. 93-3415; 2007, Nr. 105-4311), nustatyta tvarka. Klasifikatorius skelbiamas Lietuvos statistikos departamento interneto svetainėje www.stat.gov.lt → Klasifikatoriai → Centrinė klasifikatorių duomenų bazė.

VI. APRAŠOMOSIOS VISUMOS (POPULIACIJOS) ELEMENTŲ APRĖPTIS, VERTINAMI PARAMETRAI

10. Į sąrašą įeina visi tiriamuoju laikotarpiu deklaravę pajamas ūkininkai ir fiziniai asmenys. Statistinio stebėjimo vienetas yra ūkininkas ir fizinis asmuo.

11. Sąrašo sudarymo teritorinis lygmuo – savivaldybė.

12. Fiksuojami rodikliai: ūkininkų ir fiziniu asmenų ir samdomųjų darbuotojų skaičius ir pajamos.

VII. TAIKOMI METODAI

13. Statistinė informacija rengiama klasifikuojant ir grupuojant administracinių šaltinių duomenis pagal 9 punkte nurodytus klasifikatorius.

14. Fizinių asmenų sąraše įvedamas paskaičiuotas darbuotojų skaičius pagal realiai dirbtą laiką.

15. Ūkininkų sąraše įvedamas vienas sąlyginis darbuotojas – ūkininkas – ir pridedami samdomi darbuotojai iš SODROS duomenų bazės.

16. Jeigu ūkininkas ar fizinis asmuo tiriamuoju laikotarpiu vykdė kelias veiklas, paliekama pagrindinė, t. y. ta, iš kurios gauta daugiausia pajamų. Pajamos, gautos iš kitų veiklos rūšių, pridedamos prie pagrindinės veiklos pajamų.

VIII. STATISTINIŲ DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

17. Sąrašas sudaromas naudojant administracinius duomenų šaltinius – VMI, SODROS ir ŽŪIKVC duomenis.

18. Pagrindiniai statistinių duomenų šaltiniai yra:

18.1. VMI gyventojams išduotų verslo liudijimų duomenys, metinių pajamų mokesčio deklaracijų duomenys ir mokesčių mokėtojų registro duomenys apie fizinius asmenis, vykdančius individualią veiklą;

18.2. ŽŪIKVC Ūkininkų ūkių registro duomenys;

18.3. SODROS duomenys apie fizinius asmenis, draudžiamus privalomuoju valstybiniu socialiniu draudimu.

19. Statistinius duomenis apie ūkininkus ir fizinius asmenis, gautus iš VMI, SODROS ir ŽŪIKVC, Ūkininkų ūkių registro duomenų bazių, pateikia Lietuvos statistikos departamento Įmonių statistikos skyrius.

20. Į sąrašą įtraukiami tik tie ūkininkai ir fiziniai asmenys, kurie ataskaitiniu laikotarpiu pateikė gyventojų pajamų deklaracijas.

21. Gaunamas bendras ūkininkų ir fizinių asmenų pirminių duomenų sąrašas. Ūkininkų ir fizinių asmenų duomenys perkeliama į atskirą *Oracle* priemonėmis tvarkomą lentelę. Saugomi pirminiai ūkininkų ir fizinių asmenų duomenys, kurie gali būti grupuojami pagal veiklos rūšis, teritorijas, pajamų dydį, darbuotojų skaičių.

22. Duomenys atnaujinami kartą per metus ir visus metus nekeičiami.

IX. NAUDOJAMOS KOMPIUTERINĖS PROGRAMOS

23. Statistiniams duomenims apdoroti naudojamos *ORACLE* ir *MS Excel* programos.

X. VARTOTOJAMS PATEIKIAMAI REZULTATAI

24. Suvestinė statistinė informacija apie ūkininkus ir fizinius asmenis skelbiama 16 mėnesių ataskaitiniams metams pasibaigus pagal Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu tvirtinamą informacijos skelbimo kalendorių (www.stat.gov.lt → Informacijos skelbimo kalendorius) Lietuvos statistikos departamento interneto svetainėje <http://www.stat.gov.lt> → Statistika (teminės lentelės).

25. Statistinė informacija apie ūkio subjektus, ūkininkus ir fizinius asmenis teikiama Eurostatui nustatytais terminais.

XI. NAUDOTOS LITERATŪROS IR TEISĖS AKTŲ SĄRAŠAS

26. Eurostato išleistas „Rekomendacijų vadovas“ statistinio profilio registrams (angl. *Recommendations manual*), <http://circa.europa.eu/Public/irc/dsis/Home/main>.

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Pasikeitus šiame apraše nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

Parengė

Valentina Svirskienė
2012-01-05